Opłata pocztowa uiszczona gotówką.

Nr. 35. Warszawa, dnia 10 grudnia 1936 r. **Rok XIX.**

DZIENNIK URZĘDOWY

MINISTERSTWA SPRAW WEWNĘTRZNYCH

Prenumerata roczna 12 zł. **Cena egzemplarza 1 zł.**

Prenumeratę należy wpłacać na konto P. K. O. **Nr. 30-197** „Dziennik Urzędowy Ministerstwa Spraw Wewnętrznych" zaznaczając na odwrocie blankietu nadawczego „Należność za prenumeratę Dziennika Urzędowego Min. Spraw Wewn."

Adres Redakcji: Ministerstwo Spraw Wewnętrznych, ul. Nowy Świat 69, Wydział Org. Prawny Tel. 220-20.
Adres Administracji: Nowy Świat 69, tel. 678-40.

Sprzedaż numerów pojedyńczych i ubiegłych roczników — Ministerstwo Spraw Wewnętrznych (intendentura) Warszawa, ul. Nowy Świat 69, tel. 663-97.

Wysyłka pojedyńczych numerów i roczników za zaliczeniem pocztowym.

TREŚĆ.

A. DZIAŁ URZĘDOWY.

II. OKÓLNIKI Nr. Nr. 88—90.

Poz. 243 — Okólnik Nr. **88** z dnia 7 grudnia 1936 r. o wydawaniu zarządzeń organizacyjno-rachunkowych (GB 22-17-17) . . . . Str. 600

244 — Okólnik Nr. **89** z dnia 5 grudnia 1936 r. instrukcja w sprawie nadzoru nad cenami (Apr. 89-28-1) „ 600

245 — Okólnik Nr. **90** z dnia 9 grudnia 1936 roku o gospodarce finansowo-budżetowej i ustaleniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych na rok 1937/38 (SF. 11-15-17) . . „ 605

III. PISMA OKÓLNE.

246 — Pismo z dnia 9 grudnia 1936 roku w sprawie instrukcji meldunkowej — przepisanie do nowych ksiąg meldunkowych (Wojsk H. 1-4-1) . . . . „ 610

B. PRZEDRUKI.

II. MONITOR POLSKI Nr. Nr. 280 — 281.

D. KOMUNIKATY.

Komunikat Biblioteki Min. Spraw Wewn. . . . . „ 611

A.

II. Okólniki Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

243.

OKÓLNIK Nr. 88

z dnia 7 grudnia 1936 r.

o wydawaniu zarządzeń organizacyjno-rachunkowych.

(Nr. GB. 22-17 17).

Do

P. P. Wojewodów i Komisarza Rządu na m. st. Warszawę.

Ministerstwo Spraw Wewnętrznych w porozumieniu z Ministerstwami: Przemysłu i Handlu, Komunikacji, Wyznań Religijnych i Oświecenia Publicznego, Opieki Społecznej oraz z Najwyższą Izbą Kontroli ustaliło następującą zasadę:

w sprawach dotyczących organizacji i prowadzenia rachunkowości w administracji ogólnej (ksiąg rachunkowych, zapisków, zestawień, wystawiania czeków, prowadzenia wszelkich ewidencyj i t. p.), wymienione Ministerstwa zgłaszają swoje spostrzeżenia i żądania do Ministerstwa Spraw Wewnętrznych, które wydaje odpowiednie zarządzenia w razie potrzeby po uprzednim uzgodnieniu z Ministerstwem Skarbu i Kontrolą Państwową.

Wyjątek stanowią specjalne przepisy i zarządzenia rachunkowe dla Państwowego Funduszu Drogowego i państwowych wytwórni materiałów drogowych, które ze względu na szczególny ich charakter wydawać będzie Ministerstwo Komunikacji po uzgodnieniu z Ministerstwem Spraw Wewnętrznych.

W wypadku otrzymania zarządzenia kolidującego z powyższą zasadą i ustalonym trybem postępowania należy je przedłożyć w odpisie Ministerstwu Spraw Wewnętrznych celem ujednolicenia prac rachunkowych na terenie administracji ogólnej.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

244.

OKÓLNIK Nr. 89

z dnia 5 grudnia 1936 r.

Instrukcja w sprawie nadzoru nad cenami
(Nr. Apr. 89-28-1).

Do

P. P. Wojewodów, Komisarza Rządu na m. st. Warszawę, Starostów i Prezydentów Miast.

Zarządzona ostatnio akcja zwalczania gospodarczo nie pożądanej zwyżki cen wykazała, że nie wszędzie lokalne władze administracji ogólnej dostatecznie orientują się w przepisach w tej mierze obowiązujących jak również wykazała, że działalność władz administracji ogólnej oraz organów wykonawczych nie zawsze była zgodna tak z obowiązującymi przepisami, jak i z założeniami rządowej polityki gospodarczej.

Celem racjonalnego wykorzystywania uprawnień w ramach obowiązujących przepisów i skoordynowania na przyszłość akcji w zakresie walki ze spekulacyjną zwyżką cen (np. ukrywanie towaru dla podbijania ceny, nielegalne porozumienie firm, ograniczające wolną konkurencję) — w sposób zgodny z intencją władz naczelnych, podaję poniżej szczegółowe wskazówki odnośnie przepisów z zakresu pieczy nad cenami artykułów powszedniego użytku.

W dziedzinie nadzoru nad cenami, w świetle obowiązujących przepisów odróżnić należy następujące grupy artykułów:

a) artykuły, których ceny podlegają tylko obowiązkowi ujawniania za pomocą cenników — są to rzeczy ruchome, służące pośrednio lub bezpośrednio do zaspakajania powszednich potrzeb ludzi i zwierząt domowych;

b) artykuły, których zapasy podlegają obowiązkowi ujawniania wobec władz, niezależnie od obowiązku ujawniania lub możliwości wyznaczenia ich cen;

c) artykuły, których ceny mogą być przez władze regulowane niezależnie od obowiązków ujawniania cen, wzgl. zapasów.

A. Ujawnianie cen.

Obowiązek ujawniania cen opiera się na rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 20 lutego 1923 r. w sprawie obowiązku posiadaczy przedsiębiorstw sprzedaży ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku, sporządzania faktur przy zawieraniu interesów i przedstawiania ich na żądanie władzy (Dz. U. R. P. Nr. 22 poz. 139 z 1923 r.).

Rozporządzenie to nakłada na posiadaczy składów, sklepów, handlów, restauracji, cukierni i wogóle wszelkiego rodzaju przedsiębiorstw sprzedaży przedmiotów powszedniego użytku — obowiązek ujawniania cen za pomocą:

a) cenników,
b) oznaczania towaru ceną,
c) wystawiania rachunków kupujących, oraz
d) przedstawiania rachunków (faktur) władzom.

Obowiązek ten dotyczy zarówno detalistów, jak i hurtowników, *nie dotyczy natomiast producentów rolnych, którzy sprzedają produkty własnego gospodarstwa rolnego.*

Od obowiązku tego zwolnić też należy apteki, które co prawda są przedsiębiorstwami handlowymi, jednakowoż w zakresie cen środków leczniczych podlegają specjalnej kontroli władz sanitarnych.

Cenniki

Cenniki (wykaz cen) muszą odpowiadać wymogom wymienionym w samym rozporządzeniu, a mianowicie muszą zawierać:

a) nazwę firmy lub nazwisko posiadacza przedsiębiorstwa,

b) adres przedsiębiorstwa,

c) datę sporządzenia cennika,

d) wyszczególnienie towarów według gatunków i rodzajów,

e) wyszczególnienie cen.

Poza tymi wymogami, wskazanym jest by cenniki były w miarę możności drukowane lub pisane czytelnie atramentem, nigdy zaś ołówkiem oraz by format najmniejszych cenników był ustalony jednolicie np. na $^1/_2$ arkusza papieru.

W ten sposób sporządzone cenniki muszą być wywieszone wewnątrz lokalu handlowego na miejscu widocznym, umożliwiającym zapoznanie się z nimi przez kupujących.

Względy życiowe nakazują jednak czynić pewne odstępstwa od wymogów wywieszenia cennika na miejscu widocznym w przedsiębiorstwach handlowych o bardzo wielkim i różnorodnym asortymencie towarów. W takich przedsiębiorstwach wywieszenie cennika napotyka na bardzo znaczne trudności, a bardzo często jest wręcz niemożliwe; dlatego należy w tych wypadkach uznać za wystarczające, gdy w lokalu handlowym znajduje się do dyspozycji kupujących szczegółowy spis towarów, przeznaczonych na sprzedaż z podaniem ich cen, w formie książkowej.

Ceny podane w cenniku muszą być obliczane wyłącznie w stosunku do obowiązujących jednostek miar i wag (1 metr, 1 litr, 1 kg. i t. p.), lub sztuki, przy czym oznaczanie cen „od—do" należy stosować tylko w tych wypadkach, kiedy szczegółowe wyliczenie wszystkich gatunków i rodzajów towarów, na mającym być wywieszonym cenniku, nastręczałoby znaczne trudności.

Cenniki (wykazy cen) nie mogą być pod żadnym pozorem *sporządzane przez władze administracji ogólnej, lub komunalnej, ani też nie mogą być przez te władze zatwierdzane*, chociaż obejmują i takie artykuły, których ceny ustalano przez komisje do wyznaczania cen, jak również nie mogą zawierać żadnych adnotacji, względnie uwag, któreby na takie zatwierdzenie wskazywały.

Przyjętemu przez posiadaczy przedsiębiorstw zwyczajowi posługiwania się cennikami, sporządzonymi przez związki kupców, kongregacje kupieckie, stowarzyszenia, cechy, czy Izby Przemysłowo-Handlowe nie należy przeciwstawiać się, o ile takie cenniki odpowiadają wszystkim warunkom względnie wymogom powyżej wyłuszczonym. Cenniki takie powinny zawierać nazwę firmy i datę sporządzenia. *Odpowiedzialność jednak za tego rodzaju cenniki ponoszą w każdym wypadku posiadacze przedsiębiorstw.*

Oznaczanie towarów cenami.

Obowiązek oznaczania towarów cenami polega na bezpośrednim uwidocznianiu cen każdego rodzaju i gatunku przedmiotu powszedniego użytku, przeznaczonego na sprzedaż, a znajdującego się na wystawie sklepowej i wewnątrz lokalu handlowego. Podreślić tutaj należy, że chodzi tu nie o oznaczanie cen każdej sztuki tego samego rodzaju, czy gatunku przedmiotu, a wystarczy oznaczenie ceną jednej sztuki z tego samego rodzaju i gatunku, o ile oczywiście identyczność tej sztuki, ceną oznaczonej z resztą tego samego towaru, nie budzi żadnej wątpliwości.

Oznaczanie towarów cenami może mieć miejsce w sposób dowolny, lecz widoczny i czytelny, oraz w stosunku do obowiązujących jednostek miar i wag lub sztuki.

Wystawianie rachunków.

Do wystawiania rachunków obowiązani są posiadacze przedsiębiorstw tylko *na żądanie* kupujących. Odmowa wystawienia rachunku stanowi już przekroczenie omawianego rozporządzenia. Rachunki muszą zawierać:

1) nazwę firmy lub nazwisko posiadacza,
2) jego adres,
3) datę sprzedaży,
4) jakość i ilość sprzedanego towaru,
5) cenę za którą towar sprzedano.

Przedstawianie rachunków (faktur) władzom.

Posiadacze przedsiębiorstw, zajmujących się sprzedażą przedmiotów powszedniego użytku, są obowiązani posiadać faktury (rachunki) na nabyte przez nich celem sprzedaży artykuły. Rachunki te (faktury) posiadacze przedsiębiorstw są obowiązani przedstawić władzom administracji ogólnej *na ich żądanie*. Obowiązek posiadania faktur (rachunków) jest więc w zasadzie kategoryczny, podczas gdy obowiązek przedstawiania ich władzom uzależniony jest od żądania władzy. Celem omawianego przepisu jest umożliwienie władzom administracji ogólnej istotnej kontroli nad poziomem cen detalicznych przedmiotów powszedniego użytku. *Z uprawnień tych jednakże władze powinny korzystać tylko wyjątkowo* np. w wypadkach ujawnionej tendencji spekulacyjnej zwyżki cen przedmiotów powszedniego użytku i t. p.

Faktur tych, względnie rachunków władze nie powinny ani zabierać, ani zatrzymywać poza wypadkami przewidzianymi specjalnymi przepisami postępowania karno-administracyjnego, sądowego i t. p. Ze względów życiowych nie należy jednak wymagać rachunków (faktur) na przedmioty rolne od detalicznych sprzedawców artykułów spożywczych, zaopatrujących się w te artykuły bezpośrednio u drobnych producentów rolnych.

Zakres przedmiotów powszedniego użytku.

Zakres przedmiotów powszedniego użytku jest bardzo obszerny i wyliczenie taksatywne

przedmiotów pod to pojęcie podpadających jest, jeśli nie niemożliwe, to w każdym razie bardzo trudne, tym bardziej, że należy w takim wyliczeniu uwzględnić w jak najszerszej mierze przyzwyczajenia lokalne ludności, nadające w pewnych okręgach, pewnym przedmiotom, charakter „powszedniego użytku".

Z tych względów należy załączony do niniejszego okólnika spis artykułów powszedniego użytku traktować raczej, jako przykładowy, a dopiero po jego uzupełnieniu, względnie zmianach uwzględniających stosunki miejscowe podać go do wiadomości publicznej, jako spis obowiązujący, przy czym tworzenie nowych grup artykułów w tym wykazie bez zgody Ministerstwa jest niedozwolone.

Zarządzenia władz.

§ 2 rozporządzenia o ujawnianiu cen nakłada na powiatowe władze administracji ogólnej obowiązek wydania szczegółowych zarządzeń „zarówno co do sposobów i formy sporządzania i wywieszania cenników, jak i co do sposobów i formy ujawniania cen na przedmiotach przeznaczonych do sprzedaży".

Celem ujednostajnienia tych zarządzeń przynajmniej na terenie województw, zechcą P.P. Wojewodowie, a w m. st. Warszawie — Pan Komisarz Rządu, wydać polecenia opracowania w myśl wskazówek, zawartych w niniejszym okólniku, dla podległych władz administracji ogólnej wzorowych zarządzeń, opierających się na § 2 omawianege rozporządzenia.

Sankcje karne.

Za przekroczenie przepisów rozporządzenia z 20.II.1923 r. t. j. za:

1) brak cennika przedmiotów powszedniego użytku,

2) brak cen na takich przedmiotach,

3) odmówienie wydania rachunku kupującemu,

4) brak rachunków (faktur) i odmówienie okazania ich na żądanie władzy administracji ogólnej (nie dotyczy to detalicznych sprzedawców artykułów spożywczych, zaopatrujących się w te artykuły bezpośrednio u drobnych producentów rolnych),

5) pobieranie cen wyższych od ujawnionych na towarze lub w cenniku,

6) przekroczenie zarządzeń wydanych na podstawie § 2 rozporządzenia

należy winnych pociągać do odpowiedzialności karno-administracyjnej, przy czym na zasadzie art. art. 5 § 1 p. 4 i 8 § 1 przepisów wprowadzających kod. karny i prawo o wykroczeniach (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 573 z 1932 r.) maksymalny wymiar kary nie może przekraczać 1.000 zł. grzywny lub 1 mies. aresztu. Bliższe wyjaśnienia w kwestii sankcji karnych zawiera okólnik Nr. 121 z dn. 11.X 1932 r. (Dz. Urz. Min. Spr. Wewn. Nr. 16 poz. 193 z 1932 r.).

B. Ujawnianie zapasów wobec władz.

Obowiązek ujawniania zapasów wobec władz opiera się na rozporządzeniu Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 9 października 1923 r. w sprawie ujawniania zapasów przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 110 poz. 875 z 1923 r.).

Upoważnienie do nałożenia obowiązku ujawniania wobec władz zapasów posiadają wyłącznie wojewódzkie władze administracji ogólnej (P. P. Wojewodowie i Komisarz Rządu na m. st. Warszawę). Obowiązkiem tym można objąć składy fabryczne, hurtowe i detaliczne, lub niektórych z kategorii wymienionych. Obowiązek ten może być nałożony wyłącznie w odniesieniu do przetworów zboża, cukru, tłuszczów jadalnych pochodzenia zwierzęcego, węgla, materiałów włókienniczych i skór, przy czym obowiązek ten może dotyczyć wszystkich lub niektórych z wymienionych artykułów. Ujawnianiu podlegają zapasy o ilości większej od wymienionych w § 3 rozporządzenia.

Ze względu na wyjątkowy charakter rozporządzenia o ujawnianiu zapasów — dopuszczam stosowanie go tylko w wypadkach wyjątkowych, jak ujawnionej spekulacji nie dającej się opanować przy pomocy innych środków, ukrywania towarów i t. p. — zawsze jednak za każdorazową moją uprzednią zgodą.

Obowiązek ujawniania zapasów może więc być nałożony po uzyskaniu mojej zgody i tylko w drodze specjalnego rozporządzenia wojewódzkiej władzy admin. ogólnej, jako obowiązek jednorazowy, lub też, jako obowiązek periodyczny. W rozporządzeniu tym musi być dokładnie określony termin i tryb zgłaszania zapasów.

Za przekroczenie przepisów rozporządzenia z dnia 9 października 1923 r. oraz zarządzeń na jego podstawie wydanych — grozi odpowiedzialność karna, administracyjna na zasadzie art. 5 § 1 p. 4 i art. 8 § 1 przepisów wprowadzających kodeks karny i prawo o wykroczeniach (Dz. U. R. P. Nr. 60 poz. 573 z 1932 r.) do wysokości 1.000 zł. grzywny, lub 1 mies. aresztu (v. cyt. w cz. A. okólnik Nr. 121 z 1932 r.).

C. Wyznaczanie cen przedmiotów powszedniego użytku.

Od przedmiotów powszedniego użytku — których ceny muszą być ujawnione — należy odróżnić takie artykuły, których ceny mogą być przez władze administracji ogólnej regulowane.

Kompetencje władz administracji ogólnej w zakresie wyznaczania cen opierają się na rozporządzeniu Prezydenta R. P. z dn. 31 sierpnia 1926 r. o zabezpieczeniu podaży przedmiotów powszedniego użytku (Dz. U. R. P. Nr. 91 poz. 527), uzupełnionym rozporządzeniem Prezydenta R. P. z dnia 22 marca 1928 r. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 374), oraz na rozporządzeniu Ministra

Spraw Wewnętrznych z dnia 29 października 1929 r. (Dz. U. R. P. Nr. 81 poz. 607), zmienionym rozporządzeniem z dn. 20 września 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82 poz. 722) a którego moc obowiązującą przedłużono ostatnio rozporządzeniem z dnia 10 grudnia 1936 r.

Wyznaczać ceny z urzędu mają prawo wyłącznie te władze administracji ogólnej, względnie zarządy gmin miejskich, które zostały do tego przez władze przełożone upoważnione w drodze specjalnych rozporządzeń. Rozporządzenie Prezydenta R. P. z dnia 31 sierpnia 1926 r. upoważnia Ministra Spraw Wewnętrznych do regulowania cen. Upoważnienie to może być przekazane: Wojewodom, Komisarzowi Rządu na m. st. Warszawę z prawem dalszego przekazania powiatowym władzom administracji ogólnej, lub zarządom gmin miejskich i wiejskich. Minister Spraw Wewnętrznych uprawnienia swe w zakresie regulowania cen przekazał wojewódzkim władzom administracji ogólnej rozporządzeniem z dnia 29 października 1929 r. (Dz. U. R. P. 81 poz. 607). Obecnie uprawnienia te z wyjątkiem uprawnienia do regulowania cen cegły, przysługują tylko i wyłącznie starostom, z wyjątkiem starostów grodzkich m. st. Warszawy, lub zarządom gmin miejskich lub wiejskich o charakterze miejskim.

W odróżnieniu od obowiązku ujawniania cen przedmiotów powszedniego użytku, gdzie zakres tych przedmiotów nie jest ściśle sprecyzowany przy regulowaniu cen z urzędu są te przedmioty ściśle wyliczone t. j. w żadnym przypadku i pod żadnym pozorem nie można regulować z urzędu cen, wyliczeniem nie objętych. Do przedmiotów, których ceny mogą być regulowane należą: *przetwory zbóż chlebowych, mięso, i jego przetwory, odzież, obuwie, nafta, węgiel, żelazo i cegła.* Wyznaczanie cen z urzędu innych artykułów byłoby przekroczeniem ustawowych upoważnień z tego powodu jest niedopuszczalne.

Wyznaczanie cen *z urzędu* winno być traktowane jako środek ostateczny i dlatego może być stosowane tylko w tych wypadkach, gdy ustalenie cen w drodze porozumienia się z przedstawicielami zainteresowanych gałęzi produkcji i handlu okaże się niemożliwe.

Ceny przedmiotów powyżej wymienionych ustalone w drodze porozumienia należy podać do wiadomości publicznej, podkreślając fakt porozumienia się.

Dotyczy to też cen niektórych artykułów przemysłowych (np. nafta, węgiel), ustalonych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu, przy czym w wypadku ustalenia cen detalicznych przez Ministerstwo Przemysłu i Handlu — ceny te są obowiązujące.

Dopiero w wypadkach nie dojścia do porozumienia, lub też nie przestrzegania cen w drodze porozumienia ustalonych, należy wyznaczyć ceny z urzędu po uprzednim zasięgnięciu opinii Komisji do wyznaczania cen.

Uprzednia opinia Komisji do wyznaczania cen jest warunkiem *niezbędnym*, do powzięcia decyzji o wyznaczaniu ceny. Bez zasięgnięcia tej opinii, samo wyznaczenie ceny nie ma znaczenia prawnego. Dlatego ogłaszając ceny wyznaczone z urzędu należy wyraźnie powołać się na fakt zasięgnięcia opinii właściwej Komisji do wyznaczania cen.

Przy organizowaniu Komisji do wyznaczania cen należy zgodnie z postanowieniem § 5 rozporządzenia Min. Spr. Wewnętrznych uwzględniać w grupie przedstawicieli rolnictwa oraz zainteresowanych gałęzi przemysłu i handlu przedstawicieli samorządu gospodarczego t. j. Izb Rolniczych, Izb Przemysłowo-Handlowych oraz Izb Rzemieślniczych. Przewodniczącymi Komisji są z urzędu kierownicy władz administracji ogólnej, przy których są one czynne lub ich zastępcy. Komisje te mogą działać też w sekcjach, gdy składają się z większej liczby członków, wówczas należy opracować regulamin. Przewodniczący Komisji są też zawsze przewodniczącymi sekcji.

Zakres działania Komisji (sekcji) obejmuje:

a) opiniowanie na jakie przedmioty z wymienionych w rozporządzeniu należy wyznaczać ceny i w jakiej wysokości,

b) badanie kalkulacji cen przedstawionych przez wytwórców i kupców,

c) opiniowanie o wysokości cen na żądanie władz administracyjnych sądów i instytucji publicznych.

Podstawą opinii Komisji oraz wyznaczania cen z urzędu mają być faktyczne koszta produkcji i gospodarczo usprawiedliwione koszta wymiany.

Za pobieranie cen wyższych od wyznaczonych należy pociągać winnych do odpowiedzialności karnej administracyjnej. Maksymalny wymiar kary na zasadzie art. 64 rozp. o post. karno-admin. (Dz. U. R. P. Nr. 38 poz. 365 z 1928 r.), nie może przekroczyć 3.000 zł. lub 6 tygodni aresztu, przy czym władza orzekająca może oznaczyć karę aresztu zastępczego według uznania, nigdy jednak ponad 3 tygodnie. Jednocześnie może być orzeczona konfiskata przedmiotów, do których odnosi się czyn przestępny.

Podtrzymując zasadniczo w dalszym ciągu swą zgodę na wyznaczanie cen: mąki, pieczywa, mięsa, słoniny, wyrobów masarskich, smalcu oraz węgla i nafty — zalecam wyjątkową ostrożność w stosowaniu tego środka w obecnej sytuacji gospodarczej, zwłaszcza do tych przedmiotów, których ceny wywierają lub mogą wywierać pewien niekorzystny wpływ na ceny produktów rolnych, jak np. wyznaczenie cen mąki w hurcie może mieć pewien wpływ na kształtowanie się cen zboża. Dlatego też zalecam w kalkulacji cen pieczywa brać pod uwagę wyłącznie ceny mąki według notowań właściwej giełdy, lub rynkowe; wyznaczanie zaś ceny mąki ograniczyć, gdy to jest konieczne, tylko do ceny detalicznej, oczywiście wychodząc też z ceny giełdowej lub rynkowej. Co do mięsa to w związ-

ku z wejściem w życie ustawy z dn. 17 kwietnia 1936 r. o uboju zwierząt gospodarskich w rzeźniach, będą wydane odrębne zarządzenia.

Wreszcie doceniając znaczenie poziomu cen chleba — zastrzegam sobie prawo uprzedniego wyrażenia zgody na podwyższenie cen chleba żytniego pytlowego i razowego w miastach wojewódzkich oraz w ważniejszych ośrodkach przemysłowych i konsumcyjnych.

Przy pomocy wyżej omówionych środków t. j. ujawnianiania cen, zapasów oraz regulowania cen przedmiotów powszedniego użytku mogą władze administracji ogólnej przeciwdziałać gospodarczo nieuzasadnionej zwyżce cen. Rzeczą zaś doświadczenia władz oraz sprawą należytego orientowania się w polityce gospodarczej jest by zastosowane w każdej sytuacji środki były właściwe i odpowiadały zamierzonemu celowi.

Stojąc na stanowisku liberalnej polityki gospodarczej dopuszczam wpływ władz administracji ogólnej za pomocą wspomnianych środków na kształtowanie się cen tylko w wypadkach wyjątkowych, naczelną bowiem zasadą władz administracji ogólnej powinno być unikanie ingerencji na poziom cen tak długo — dopóki nie zaistnieją przyczyny tę ingerencję usprawiedliwiające np. spekulacja. Należy natomiast roztoczyć pieczę nad cenami za pomocą ścisłego przestrzegania obowiązku wywieszania cenników i cen na towarach.

Specjalnie podkreślam, że wielką wagę przywiązuje do stosowania w każdej sytuacji środków odpowiednich. W szczególności chodzi tu o stosowanie środków ostrych i rygorystycznych dopiero w sytuacjach nie dających się opanować przy pomocy środków łagodnych. Jak przed wyznaczeniem cen z urzędu zaleca się wykorzystanie uprzedniego porozumienia z zainteresowanymi branżami, jako środka łagodniejszego od wyznaczania cen, tak też i w zakresie ujawniania cen do środków ostrych i rygorystycznych, jak kontrola faktur lub nałożenie przymusu ujawniania zapasów należy uciekzć się dopiero w ostateczności, gdy inne środki do zwalczania spekulacji okażą się niewystarczające.

Podając powyższe wskazówki do wiadomości i stosowania, polecam P. P. Wojewodom i P. Komisarzowi Rządu dołożyć ze swej strony wszelkich starań, by podległe Panom organa wykonawcze z omówionymi przepisami dokładnie się zapoznały. Winnych nieznajomości tych przepisów oraz nieumiejętności ich stosowania będę pociągał do odpowiedzialności służbowej i dyscyplinarnej.

Okólnik niniejszy uchyla moc obowiązującą okólników: Nr 68 z dn. 19.V.1932 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 8 poz. 103), Nr 81 z dnia 10.XII.1935 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr 38 poz. 207) i pism okólnych: Nr Apr. 27/7-1 z dn. 22.X.1936 r., Nr Apr. 89/9-1 z dn. 23.X,1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 31 poz. 217), Nr. Apr. 89/6-3 z dn. 23.X.1936 r.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

Zał. do okólnika Nr 89.

Spis artykułów powszedniego użytku, których ceny podlegają ujawnieniu przez handlujących nimi zawodowo.

I. Artykuły pochodzenia roślinnego.

1. *Zboża:* żyto, pszenica, jęczmień, owies, gryka, proso i i., nasiona lucerny, koniczyny, saradeli i t. p.
2. *Przetwory zbożowe i mączne:* mąki wszelkie, kasze wszelkie, pieczywo, makarony, otręby i t. p.
3. *Jarzyny, owoce i ich przetwory*: ziemniaki, kapusta, marchew, cebula, buraki, kalafiory, groch, fasola, owoce krajowe i zagraniczne, świeże i suszone, grzyby, powidła, oliwa, oleje jadalne, konserwy jarzynowe i owocowe i t. p.
4. *Pasza*: siano, słoma, koniczyna, makuchy i t. p.

II. Artykuły pochodzenia zwierzęcego.

1. *Mięso i jego przetwory*: mięso wołowe, cielęce, wieprzowe, baranie, końskie, drób żywy i bity, dziczyzna, słonina, wędliny, smalec, łój jadalny i t. p.
2. *Ryby*: żywe, śnięte, wędzone, mrożone, marynowane, przetwory rybne i t. p.
3. *Nabiał i jaja*: mleko wszelkie, śmietana, śmietanka, masło, sery krajowe i zagraniczne, jaja i t. p.

III. Artykuły kolonialne i używki: cukier, cukierki, herbata, kawa, kakao, czekolada i wyroby czekoladowe, ryż, cykoria, ocet, sól, pieprz, drożdże, proszki do pieczenia i t. p.

IV. Potrawy i napoje w restauracjach, mleczarniach, kawiarniach, jadłodajniach i t. p.

V. Artykuły przemysłowe.

1. *Artykuły odzieżowe*; *bieliźniane i galanteria*: materiały i wyroby wełniane, jedwabne, bawełniane, lniane, gotowe ubrania, bielizna osobista i pościelowa, wyroby trykotowe, kołdry, kożuchy, wszelkie obuwie, kapelusze i czapki, galanteria (np. przybory podróżne, spinki, grzebienie i t. p.) przybory sportowe i t. p,
2. *Artykuły opałowe i oświetleniowe*: węgiel, koks, miał węglowy, brykiety, torf, drewno opałowe, nafta, świece i t. p.
3. *Artykuły budowlane*: cegła, wapno, cement, drzewo budowlane wszelkiego rodzaju, żelazo budowlane, gwoździe, bla-

cha cynkowa i ocynkowana, płyty kuchenne, okucia żelazne, piecyki kuchenne, wyroby śrubowe, wanny żeliwne, artykuły do instalacji elektrycznej, gazu, wodociągów, centralnego ogrzewania i kanalizacji, szkło, kafle, dachówki, eternit, papa i t. p.

4. *Artykuły gospodarstwa domowego:* urządzenia domowe (np. stoły, szafy, łóżka, krzesła), naczynia żeliwne, blaszane, gliniane, fajansowe, porcelanowe, drewniane i szklane, przybory do jedzenia, szczotki, pasta do obuwia, pasta i wosk do podłóg, mydło, zapałki, soda, lampy i szkło do lamp, żarówki. benzyna, terpentyna i t. p.
5. *Wyroby gotowe dla produkcji i użytku gospodarstw rolnych:* maszyny i narzędzia rolnicze oraz ich części (np. kieraty, siekarnie, siewniki, pługi, brony, odkładnice, lemiesze, kosy, sierpy, widły, łopaty, szpadle, piły, siekiery i t. p.), wyroby żelazne (np. łańcuchy, drut, hacele, hufnale, żelazo handlowe i t. p.), niektóre artykuły chemiczne (np. smoła, dziegieć, smołowiec, smary do maszyn rolniczych i wozów, karbolineum, pokosty, olej lniany, siny kamień, formalina, sól bydlęca, nawozy sztuczne), powrozy, worki i t. d.
6. *Wyroby gotowe dla produkcji i użytku rzemiosła*: przybory stolarskie, ślusarskie, krawieckie i t. p. tokarki, szlifierki, wiertarki, maszyny do szycia i t. p.
7. *Przybory szkolne i materiały piśmienne:* pióra ołówki, gumy, atrament, papier, bibuła, zeszyty, przybory rysunkowe i t. p.
8. *artykuły sanitarne*: środki opatrunkowe i dezynfekcyjne (gaza, wata, lignina i najniezbędniejsze artykuły codziennej higieny), termometry i t. p.
9. *skóry:* wyprawione i surowcowe bydlęce, cielęce, świńskie, baranie, końskie do wyrobu uprzęży, obuwia i galanterji skórzanej i t. p.

245.

OKÓLNIK Nr. 90

z dnia 9 grudnia 1936 r.

o gospodarce finansowo-budżetowej i ustaleniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych na r. 1937/38.

(Nr. SF. 11-15-17).

Do

P. P. Wojewodów (z wyjątkiem śląskiego), Starostów Krajowych w Poznaniu i Toruniu, Przewodniczących Wydziałów Powiatowych i Prezydentów Miast.

Cechą charakterystyczną obecnej polityki budżetowej Państwa jest osiągnięcie pełnej równowagi wydatków i dochodów oraz przeznaczenie większych sum na wydatki inwestycyjne celem ożywienia życia gospodarczego. Tym podstawowym tendencjom polityki budżetowej Rządu winno być również podporządkowane ustalanie zamierzeń budżetowych przez związki samorządowe.

Mając powyższe na uwadze i w związku z prowadzonymi obecnie pracami nad ustaleniem preliminarzy budżetowych związków samorządowych na r. 1937/38 udzielam w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu związkom samorządowym i podlegającym mi władzom nadzorczym nad samorządem następujących wskazówek co do ustalania i zatwierdzania zamierzeń budżetowych związków samorządowych oraz zasad jakimi związki te winny kierować się w gospodarce finansowo-budżetowej.

1. Przy ustalaniu zamierzeń budżetowych należy jak najściślej przestrzegać zasady realności przewidywań zarówno w dochodach, jak i wydatkach. Przewidywania z tytułu dodatków komunalnych do podatków państwowych i udziałów w tych podatkach winny być ściśle uzgadniane z władzami skarbowymi.

2. W wyniku zaznaczającej się w życiu gospodarczym poprawy konjunktury spodziewać się można w okresie budżetowym 1937/38 wpływów nieco wyższych niż osiągnięte w wykonaniu za okres 1935/36. Podstawą do zużycia tych nadwyżek powinien być starannie przemyślany i dostosowany do realnych możliwości finansowych plan gospodarczy. Nadwyżki te — o ile możności — winny być zużywane na finansowanie inwestycyj, bądź to pod postacią wydatków na obsługę pożyczek, zaciąganych na inwestycje, bądź też pod postacią bezpośredniego wydatku inwestycyjnego.

Budżety związków samorządowych winny być bardziej gospodarczo uaktywnione, pod czym rozumiem zwiększenie wydatków na cele inwestycyjne a przedewszystkim na niezbędną renowację istniejących urządzeń i przedsiębiorstw. Natomiast nie należy podwyższać wydatków o charakterze ogólno-administracyjnym, a zwłaszcza osobowym.

Podejmowanie nowych inwestycyj winno być zawczasu poprzedzone dokładnym ich przygotowaniem pod względem technicznym, kalkulacyjnym i organizacyjnym. W tym względzie zalecam Zarządom Miejskim korzystanie w jak najszerszym stopniu z poradnictwa technicznego Związku Miast Polskich.

3. Przeprowadzone — kosztem znacznych ofiar i ustępstw ze strony Skarbu Państwa, innych instytucyj publicznych i osób prywatnych — oddłużenie związków samorządowych wkłada na oddłużone związki bezwzględny obowiązek skrupulatnego wykonywania ustalonych planów obsługi długów. Zarazem przeprowadzona akcja oddłużeniowa powinna położyć na zawsze kres wszelkiemu nieoględnemu zadłużaniu się związków samorządowych. Dotrzymywanie przyjętych

zobowiązań, terminów płatności, warunków zawartych umów jest podstawowym elementem odbudowy zaufania do związków samorządowych na rynku kredytowym i warunkiem możności wykorzystania na cele inwestycyjne związków samorządowych zarysowującej się pomyślniejszej konjuktury gospodarczej.

W wypadkach nienależytego wykonywania przez związki samorządowe planu obsługi długów ustalonego w wyniku postępowania oddłużeniowego, właściwe władze nadzorcze winny zastosować rygory przewidziane w art. 25 rozporządzenia Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 24 października 1934 r. w brzmieniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 14 listopada 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 82, poz. 506). Należy również zwrócić uwagę przy zatwierdzaniu budżetów na zalecenia oszczędnościowe ustalone w stosunku do wydatków zwyczajnych przez Centralną i Wojewódzkie Komisje oszczędnościowo-oddłużeniowe.

Specjalną uwagę przy rozpatrywaniu i zatwierdzaniu budżetów powinny poświęcić władze nadzorcze budżetom związków samorządowych o stwierdzonej w czasie akcji oddłużeniowej niesamowystarczalności strukturalnej. Winny być ponownie zbadane przyczyny tej niesamowystarczalności oraz rozważone możliwości jej usunięcia czy to przez reorganizację administracji, czy też przez zmianę granic administracyjnych związku. Poza tym należy ustalić formę i wysokość ewentualnej pomocy z zewnątrz, wystarczającej do zrównoważenia wydatków i dochodów niesamowystarczalnego związku. W szczególności zwracam uwagę, iż do pokrycia niedoborów gmin wiejskich powołane są przede wszystkim powiatowe związki samorządowe.

4. Dekret z dnia 3 listopada 1936 r. o powszechnych ulgach oddłużeniowych dla gmin wiejskich (Dz. U. R. P. Nr. 84, poz. 584) nakłada na wydziały powiatowe obowiązek ustalenia terminów płatności oraz wysokości rat w spłacie zadłużenia objętego powyższym dekretem. Wskazanem jest, aby wydziały powiatowe akcję tę przeprowadziły w bezpośrednim porozumieniu z kierownikami zainteresowanych urzędów oraz instytucyj lokalnych, a mianowicie: w stosunku do należności Skarbu Państwa — z naczelnikami urzędów skarbowych, w stosunku do należności Zakładu Ubezpieczeń Społecznych—z dyrektorami Ubezpieczalni, w stosunku do należności Powszechnego Zakładu Ubezpieczeń Wzajemnych — z powiatowymi inspektorami wymienionego Zakładu.

Niezależnie od indywidualnego oddłużania gmin wiejskich przed wojewódzkimi komisjami oszczędnościowo - oddłużeniowymi, względnie przed Centralną Komisję Oszczędnościowo Oddłużeniową — należy przeprowadzić przy okazji zatwierdzania budżetów uporządkowanie zadłużenia we wszystkich gminach posiadających jakiekolwiek zadłużenie, ustalając ściśle wysokość zadłużenia i sposoby jego jednorazowej, bądź stopniowej likwidacji przez sporządzanie odpowiednich planów spłat. We wszystkich wypadkach należy dążyć do likwidacji zobowiązań gmin wiejskich wobec powiatowego związku samorządowego, jego szpitali, przedsiębiorstw i innych zakładów. W sprawie indywidualnego oddłużenia gmin wiejskich, posiadających bardzo wysokie lub specjalnie uciążliwe zobowiązania Centralna Komisja Oszczędnościowo Oddłużeniowa wyda w najbliższym czasie za pośrednictwem wojewódzkich komisyj oszczędnościowo-oddłużeniowych odpowiednie instrukcje.

5. W związku z korzystaniem przez związki samorządowe z kredytów Funduszu Pracy i z rozpowszechnieniem się na tym tle pewnych błędnych mniemań i praktyk, podkreślam, iż zadaniem Funduszu Pracy — jeżeli chodzi o teren samorządu terytorialnego — jest udzielenie związkom samorządowym pomocy finansowo-kredytowej w celu stworzenia możliwości zatrudnienia większej liczby bezrobotnych, nie zaś finansowanie inwestycyj samorządowych jako takich. Sumy dostarczane przez Fundusz Pracy winny być wykorzystywana zgodnie z ich przeznaczeniem oraz celowością gospodarczą i przyczyniać się powinny do znacznego zwiększenia zatrudnienia bezrobotnych. Tymczasem przeprowadzone w roku bieżącym lustracje przez organa Funduszu Pracy ujawniły niewłaściwe zużywanie przez niektóre związki samorządowe sum dostarczanych przez Fundusz Pracy, jak np. wypłacanie z tych sum dodatkowych wynagrodzeń dla pracowników, wynagrodzeń personelu stałego, pokrywanie wydatków kancelaryjnych i t. p. Ponadto stwierdzonym zostało, iż roboty prowadzone przez związki samorządowe z kredytów Funduszu Pracy często stały się na bardzo niskim poziomie technicznym.

Celem wydatnego zwiększenia liczby zatrudnionych proszę P. P. Wojewodów i P. P. Przewodniczących Wydziałów Powiatowych o zarządzenie i dopilnowanie:

a) aby związki samorządowe przy podejmowaniu inwestycyj nie liczyły wyłącznie na pomoc Funduszu Pracy, ale starały się przeznaczyć na ten cel w budżetach możliwie znaczne sumy z innych źródeł, a w ich liczbie również z własnych dochodów zwyczajnych; chodziło by o zarezerwowanie w budżetach odpowiednich kredytów na pokrycie wydatków, związanych z robotami, prowadzonymi przy pomocy finansowej Funduszu Pracy, a mianowicie wydatków na materiały, świadczenia socjalne, projekty i ewentualne kierownictwo techniczne oraz wydatków biurowo-kancelaryjnych;

b) aby związki samorządowe przestrzegały rygorystycznie zużycia sum uzyskanych z Funduszu Pracy zgodnie z ich przeznaczeniem.

6. Wobec nieustalenia jeszcze przez Radę Związku Rewizyjnego Samorządu Terytorialnego wysokości składki na rok 1936/37, należy tymczasowo zapreliminować w budżecie na rok 1937/38 taką samą kwotę złotych, jaka była ustalona w budżecie na rok 1936/37. W wypad-

ku niezapreliminowania lub zapreliminowania składki na Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego w wysokości niedostatecznej, władze nadzorcze przy zatwierdzaniu budżetów winny zastrzegać zamieszczenie lub odpowiednie uzupełnienie kredytu na opłacenie omawianej składki. Ponadto w wypadku zalegania przez związek samorządowy z uiszczeniem składki na Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego za 1935/36 rok, władza nadzorcza winna zastrzec zamieszczenie kredytu na pokrycie tej zaległości, o ile wydatek ten nie podlega pokryciu z budżetu okresu 1936/37. W związku z tym Związek Rewizyjny Samorządu Terytorialnego nadeśle Panom Wojewodom wyczerpujący wykaz zaległości z okresu 1935/36.

7. Traktując podniesienie stanu dróg w Polsce jako sprawę pierwszorzędnego znaczenia w ogóle, a w szczególności w zakresie rozbudowy dróg gminnych, łączących siedziby urzędów gminnych z traktami bitymi, udzielę w najbliższym czasie w tej sprawie odpowiednich wskazówek specjalnym okólnikiem.

Już jednak przy niniejszej sposobności zaznaczam, iż uważam za konieczne, aby przy opracowywaniu programu robót drogowych przez zarządy gmin wiejskich i wydziały powiatowe na r. 1937/38 były — w miarę możności — uwzględnione drogi o nawierzchni trwałej, mające stanowić połączenia siedzib urzędów gminnych z traktami bitymi. Dla budowy tych dróg należy w jak najszerszej mierze wykorzystać świadczenia w naturze na podstawie ustawy z dnia 26 marca 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 27, poz. 204), jak również zużytkować kamień narzutowy, zbierany po polach w myśl wskazówek, zawartych w okólniku z dnia 29 września r. b. Nr. 75 (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 27, poz. 192).

Jeżeli chodzi o poprawę stanu dróg w miastach wydzielonych z powiatowych związków samorządowych, to wniesiony do Sejmu projekt ustawy o budowie i utrzymaniu dróg publicznych — w odróżnieniu od dotychczas obowiązującej ustawy w tym zakresie — przewiduje nowe uprawnienie dla tego rodzaju miast, a mianowicie do poboru samorządowego podatku drogowego. Uprawnienie to będzie miało znaczenie zwłaszcza dla tych miast, na obszarze których znajduje się większa ilość nowowzniesionych budowli, bądź też które pobierają dodatek do państwowego podatku od nieruchomości w niewielkiej wysokości. Część wydatków drogowych zatem i to zarówno na utrzymanie, jak i na budowę tudzież renowację ulic w miastach wydzielonych, będzie mogła znaleźć pokrycie w tym nowym źródle podatkowym.

8. Wobec poważnego znaczenia oświaty przedszkolnej dla fizycznego i psychicznego wychowania młodego pokolenia wskazanym jest utrzymanie przez związki samorządowe dotychczasowej liczby przedszkoli oraz — o ile pozwala na to równowaga budżetowa — zakładanie nowych przedszkoli nie tylko w stosunku do wzrostu liczby dzieci w wieku przedszkolnym, ale i istotnych potrzeb życia kulturalnego.

9. W związku z podejmowaną przez władze szkolne akcją elementarnego kształcenia i dokształcania młodzieży przedpoborowej i poborowej organa samorządu gminnego i gromadzkiego winny współdziałać z władzami szkolnymi w kierunku zapewnienia frekwencji na kursach dla przedpoborowych, którzy przeszkolenia potrzebują, bez użycia jednakowoż jakichkolwiek środków o charakterze przymusu. Współudział ten winien wyrazić się również w zapreliminowaniu przez gminy lub powiatowe związki samorządowe — po porozumieniu z władzami szkolnymi — specjalnych kwot na wydatki rzeczowe, związane z kursami dla młodzieży przedpoborowej (światło, dodatkowy opał i t. p.); dla orientacji można przyjąć kwotę roczną 30 do 50 zł na jeden komplet nauczania. Ponadto przedstawiciele związków samorządowych winni brać udział w specjalnych komisjach kształcenia młodzieży przedpoborowej, które będą powoływane przy władzach szkolnych okręgowych i obwodowych.

10. Sprawa pokrywania wydatków na szkoły dokształcająco-zawodowe zostanie w niedługim czasie uregulowana w drodze ustawodawczej. Do czasu ustawowego uregulowania tej sprawy — ze względu na doniosłe z punktu widzenia kulturalnego i gospodarczego znaczenie dokształcania zawodowego — zalecam, aby związki samorządowe utrzymały w budżetach dotychczasowe pozycje na wymienione szkoły oraz nie zalegały z wypłatą ponoszonych z tego tytułu wydatków.

11. Względy na poprawę stanu zdrowia ludności wymagają, aby powiatowe związki samorządowe dążyły do zwiększenia liczby lekarzy rejonowych, którzy mogliby skutecznie przyczyniać się do wykrywania wypadków zachorowań na choroby zakaźne. Lekarzom rejonowym (okręgowym) należało by powierzyć wykonywanie również innych obowiązków lekarskich, objętych zadaniami związków samorządowych, jak nadzór nad stanem higieny dziatwy szkolnej oraz stanem sanitarnym szkół powszechnych, leczenie ubogich chorych, nadzór sanitarny nad osiedlami, prowadzenie propagandy higjeny, zwalczanie chorób społecznych oraz prowadzenie ośrodków zdrowia lub przychodni. Tak pomyślana instytucja lekarzy okręgowych nie powinna by spowodować podwyższenia kosztów wykonywania obowiązków związków samorządowych, a nawet przyczynić się do ich obniżenia.

Zarazem podkreślam celowość zamieszczenia w budżetach związków samorządowych na r. 1936/37 dostatecznych kredytów na pomoc położniczą, zwłaszcza na terenie wsi, oraz — jeżeli chodzi o związki samorządowe, posiadające własne szpitale — wydatnego obniżenia opłat szpitalnych za leczenie chorych na choroby zakaźne.

Ponadto celem poprawy stanu zdrowotne-

go ludności zalecam—o ile pozwala na to równowaga budżetowa—zamieszczanie przez związki samorządowe w wydatkach budżetowych odpowiednich kwot na prowadzenie kąpielisk, zwłaszcza w wypadkach udzielania na ten cel pomocy finansowej ze strony Zakładu Ubezpieczeń Społecznych.

12. Przywiązując wielką wagę do budowy studzien publicznych, zalecam, by w tych związkach samorządowych, w których nie przystąpiono do realizacji zakreślonego w swoim czasie 5-cio-letniego planu budowy studzien, były na okres 1937/8 przewidziane i w tymże okresie wykonane prace, które miały być wykonane w ciągu 2-ch pierwszych okresów budżetowych. Plan budowy studzien, zarówno w związkach samorządowych, które realizację tego planu rozpoczęły w okresie 1936/7, jak i w tych związkach samorządowych, które inwestycji tej nie podjęły, powinien być dostosowany do ogólnego czteroletniego planu inwestycyj samorządowych.

13. W związku ze wskazówką, zamieszczoną w okólniku Nr. 125 z dnia 13 grudnia 1933 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 21, poz. 293) co do wynagradzania organów badania zwierząt rzeźnych i mięsa, wyjaśniam, iż w tych wypadkach, gdzie zbyt mała dochodowość obwodu urzędowego badania nie daje możności ustalenia wynagrodzenia miesięcznego, Urząd Wojewódzki może wyrazić zgodę, aby w budżecie odnośnego związku samorządowego preliminowano zamiast stałego uposażenia dla organów urzędowego badania wynagrodzenie od każdego badanego zwierzęcia.

14. Zwracam uwagę na szczególne uwzględnianie przez związki samorządowe w granicach równowagi budżetowej odpowiednich kredytów na kolonie lecznicze dla dzieci, kolonie i półkolonie letnie, dożywianie dzieci, opiekę zleconą w rodzinach zastępczych i opiekę domową oraz ogródki jordanowskie.

15. Za pożądane i bardzo celowe uznaję popieranie przez związki samorządowe kas bezprocentowych, jako formy samopomocy społecznej, ułatwiającej powstawanie drobnych własnych warsztatów pracy bez uciekania się do opieki społecznej. Związki samorządowe mogą przewidywać odpowiednie kwoty na kapitały zakładowe dla nowotworzonych kas.

16. W związku z wypadkami nadmiernego ograniczania, a nawet skreślania bądź niewykonywania kredytów na dotacje dla ochotniczych straży pożarnych i na utrzymanie instruktorów pożarniczych — podkreślam, iż wymienione wydatki wynikają z obowiązków ustawowych gmin przewidzianych w art. 25 i 35 ustawy z dnia 13 marca 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr. 41, poz. 365) i powinny być w budżetach gmin zamieszczone. W szczególności zwracam uwagę na potrzebę udzielania przez związki samorządowe zasiłków na zaopatrzenie straży pożarnych w sprzęt oraz na organizację obrony przeciwpożarowej.

17. W zakresie wydatków o charakterze subwencyjnym w dalszym ciągu podtrzymuję wskazówki zamieszczone w okólnikach Nr. 8 z dnia 8 lutego 1935 r. i Nr. 1 z dnia 2 stycznia 1936 r. z tym uzupełnieniem, iż poza instytucjami wymienionymi w tych okólnikach — związki samorządowe w granicach równowagi budżetowej mogą subwencjonować Polski Związek Zachodni oraz przystępować na członków do Ligi Drogowej i Związków Propagandy Turystycznej.

18. Dekretem z dnia 3 grudnia 1935 r. (Dz. U. R. P. Nr. 88 poz. 544) uchylone zostało prawo związków samorządowych do poboru opłat postojowych na drogach i placach publicznych. Nie dotyczy to jednak poboru opłat za korzystanie z rynków w celach sprzedaży. Tego rodzaju opłaty nie są opłatami „postojowymi", gdyż o ich poborze decyduje fakt korzystania z placu publicznego w celach sprzedaży. Opłaty te nie mogą być pobierane od sprzedaży artykułów żywności przez producentów rolnych (art. 30 ustawy z dnia 11.VIII.1923 r. (Dz. U R. P. z 1936 r. Nr. 62, poz. 454), a natomiast mogą być pobierane od handlujących i przekupniów. W związku z tym przy sposobności zatwierdzania budżetów, władze nadzorcze winny wpływać w kierunku wykorzystywania tego źródła dochodowego przez zarządy miejskie.

19. Wysokość opłat za korzystanie z urządzeń i przedsiębiorstw samorządowych—zgodnie z dotychczasowymi zaleceniami — powinna być dostosowana do zdolności płatniczej osób zainteresowanych, w przeciwnym bowiem razie wysokość opłat wpływa hamująco na rozwój przedsiębiorstw. Dotyczy to zwłaszcza opłat za korzystanie i przyłączenie do sieci wodociągowej i kanalizacyjnej, oraz obniżenia opłat targowych i rzeźnianych. Wskazanym jest, by plany obniżenia opłat targowych i rzeźnianych, szczególnie w większych miastach, które rozłożone zostały na okresy kilkuletnie, zostały w r. budżetowym w 1937/38 w miarę możności zrealizowane w takim stopniu, aby termin doprowadzenia tych opłat do wskazanej nieprzekraczalnej normy został dochowany.

20. Specjalny okólnik omówi sprawę podziału dodatków komunalnych do podatku gruntowego pomiędzy poszczególne rodzaje związków samorządowych. Ustalone w tej dziedzinie normy nie zmieniają dotychczasowych uprawnień związków samorządowych co do poboru wymienionych dodatków. Wykorzystywanie przez związki samorządowe uprawnienia do poboru dodatków komunalnych do podatku gruntowego powyżej 50% podatku państwowego (art. 14 ust. (2) ustawy z dn. 15 czerwca 1923 r. Dz. U. R. P. Nr 65, poz. 505 w brzmieniu dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r. Dz. U. R. P. Nr 85, poz. 593) uważam za dopuszczalne o tyle, o ile jest to konieczne dla zrównoważenia wydatków i dochodów budżetowych.

Przelanie uprawnień Ministra Spraw We-

wnętrznych na wojewodów co do zatwierdzania podwyżki ponad 50%, przewidzianej w § 120 lit. f rozporządzenia z dnia 23 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 937), w brzmieniu § 1 pkt. 17 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 maja 1934 r. (Dz. U. R. P. Nr 46, poz. 400), pozostaje w mocy i w odniesieniu do nowego brzmienia art. 14 dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 4 listopada 1936 r.

21. Dodatki do podatków państwowych od spożycia, zużycia względnie produkcji na okres budżetowy 1937/38 — biorąc pod uwagę wpływy za 1936 r. i opierając się na danych z powszechnego spisu ludności z 1931 r. — należy preliminować w takiej samej wysokości, jak w roku 1936/7 t. j. na 1 mieszkańca miasta — 55 gr., na 1 mieszkańca powiatowego związku samorządowego z wyłączeniem ludności miast — 25,2 gr. i na 1 mieszkańca gminy wiejskiej 8,4 gr.

Analogicznie dodatki do scalonego podatku przemysłowego należy preliminować na 1 mieszkańca miasta — 11,4 gr., na 1 mieszkańca powiatowego związku samorządowego z wyłączeniem ludności miast—5,1 gr. i na 1 mieszkańca gminy wiejskiej — 1,7 gr.

22. Ze względu na społeczny charakter schronisk turystycznych zalecam związkom samorządowym, pobierającym podatek od plakatów i szyldów, zwalnianie od tego podatku szyldów, napisów i plakatów, umieszczanych na wymienionych schroniskach, a stwierdzających charakter schroniska, bądź zawierających szczegóły informacyjne dotyczące szlaków turystycznych. Władze nadzorcze winny oddziaływać na związki samorządowe w kierunku realizacji powyższego zalecenia bądź przy sposobności zatwierdzenia budżetów bądź przy sposobności zatwierdzenia statutu omawianego podatku.

23. Maksymalne normy podatku komunalnego od prawa polowania, zamieszczone w § 94 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 937), ustalone zostały przed 12 laty (rozporządzeniem Min. Spraw Wewn. z dnia 4.VIII.1924 r. Dz. U. R. P. Nr 78, poz. 759), gdy czynsze za dzierżawę terenów łowieckich, wartość tych terenów i ceny zwierzyny łownej były znacznie wyższe niż obecnie.

Omawiane normy podatku od prawa polowania nie odpowiadają zatem obecnym warunkom ekonomicznym i nadal nie powinny być w całości wykorzystywane. Z tych względów wskazanym jest, by wydziały powiatowe, bądź przy zatwierdzaniu nowych statutów podatku komunalnego od prawa polowania, bądź przy sposobności zatwierdzania budżetów, zastrzegały obniżenie stawek wymienionego podatku do takiego poziomu, aby podatek ten nie przekraczał w strefie I — 10 gr. na ha, w strefie II — 5 gr. na ha i w strefie III — 2 gr. na ha oraz w strefie IV — dotychczasowej stawki 1/8 gr. na ha.

24. Stwierdzonym zostało, że dotychczasowe różnice w stawkach podatku wyrównawczego, istniejące między województwami południowymi i zachodnimi, a województwami centralnymi i wschodnimi straciły w znacznym stopniu swoje uzasadnienie oraz, że zachowanie dotychczasowej granicy wysokości podatku wyrównawczego w województwach południowych oraz poznańskim i pomorskim jest nadal niemożliwe jako niedostateczne dla utrzymania równowagi przeważnej liczby gmin wiejskich na tych obszarach. W związku z tym wniesiony został do Sejmu projekt nowej ustawy o samoistnym podatku wyrównawczym, podnoszący górną granicę podatku wyrównawczego w województwach południowych, oraz poznańskim i pomorskim do sumy, stanowiącej iloczyn ilości ha gruntów opodatkowanych w danej gminie przez mnożnik 0,75, bądź przez mnożnik 1,00 w tych wypadkach, w których gmina wiejska, mimo wyczerpania wszystkich źródeł dochodowych i wykorzystania podatku wyrównawczego przy mnożniku 0,75 nie jest w stanie pokryć swych wydatków budżetowych. Ponieważ wszelkie dane przemawiają za tym, iż powyższy projekt zostanie przez Ciała Prawodawcze uchwalony oraz z uwagi, iż bez wykorzystania podatku wyrównawczego w zaprojektowanych granicach, normalna gospodarka wielu gmin wiejskich w województwach południowych i zachodnich nie byłaby możliwą, w porozumieniu z Panem Ministrem Skarbu, wyrażam zgodę, aby gminy te zapreliminowały podatek wyrównawczy przy wykorzystaniu, w miarę potrzeby, zaprojektowanych podwyższonych granic wysokości tego podatku.

25. Podatek inwestycyjny może być pobierany przez związki samorzadowe w wypadkach wskazanych w § 101 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 23 listopada 1932 r. (Dz. U. R. P. Nr 113, poz. 937).

Jeżeli chodzi o część podatku inwestycyjnego, pobieranego w postaci dodatków do podatków państwowych, — to wobec okresu wymiaru podatków państwowych pokrywającego się z rokiem kalendarzowym, a nie budżetowym — organa samorządowe w statutach o poborze podatku inwestycyjnego winny wyraźnie określić rok kalendarzowy, za który ma być pobrana część podatku inwestycyjnego, przypadająca na płatników odnośnych podatków państwowych.

26. Miasta i gminy wiejskie, utrzymujące i wydzierżawiające targowiska, obowiązane są w budżetach targowisk zamieścić kwotę stanowiącą 3% przewidzianych wpływów z opłat targowych na utrzymanie okręgowych targowiskowych komisyj nadzorczych. W budżetach tych należy zamieścić również kredyt na opłacenie udziału w kosztach utrzymania wymienionych komisyj za r. 1936/37, o ile wydatek ten nie podlega pokryciu z budżetu 1936/37. Za opłaty targowe służące jako podstawa obliczenia udziału na rzecz okręgowych komisyj targowiskowych

należy — zarówno w r. 1936/37. jak i w latach następnych — przyjmować opłaty targowe, odpowiadające definicji, jaka ustaloną zostanie w mającym się ukazać w czasie najbliższym zarządzeniu Ministra Przemysłu i Handlu.

Wpłaty z tego tytułu winny być uskuteczniane co kwartał.

Poza tym związki samorządowe w zakresie targowisk winny wprowadzić w życie przepisy dekretu Prezydenta Rzeczypospolitej z dnia 27.X.1933 r. o uregulowaniu obrotu zwierzętami rzeźnymi i mięsem, zwłaszcza dotyczące wydzielenia budżetów targowisk z ogólnego budżetu administracyjnego, lub budżetów przedsiębiorstw, co nie wszędzie ma miejsce mimo ustawowego obowiązku.

27. W objaśnieniach do budżetowych pozycyj dochodowych z tytułu dodatków komunalnych do podatków państwowych i samoistnych podatków komunalnych — między innymi — należy wskazywać stawki odnośnych danin. Dane te są niezbędne dla orjentowania się w wykorzystywaniu przez związki samorządowe źródeł podatkowych.

28. Przy rozpatrywaniu i zatwierdzaniu preliminarzy budżetowych związków samorządowych władze nadzorcze winny mieć przede wszystkim na uwadze, aby zatwierdzane budżety:

a) czyniły zadość wymaganiom realności dochodów i wydatków (niedopuszczalność budżetów dodatkowych z racji nierealnie preliminowanych wydatków),

b) obejmowały wydatki wynikające z ustawowych obowiązków związków samorządowych,

c) uwzględniały z zachowaniem zasady równowagi budżetowej wskazówki i zalecenia zawarte w niniejszym okólniku.

Ponadto zwracam uwage, aby władze nadzorcze przy zatwierdzaniu budżetów związków samorządowych przestrzegały zasad, wyrażonych w okólniku Nr 48 z dnia 25 lutego 1927 r. (Zb. Zarz. Min. Spraw Wewn. str. 1342).

29. Nadzór władz nadzorczych nad gospodarką finansowo-budżetową związków samorządowych nie powinien ograniczać się do momentu zatwierdzania preliminarzy budżetowych. Nadzór ten winien się rozciągać również nad sposobem wykonywania budżetu, przy czym władze nadzorcze winny ściśle stosować się do wskazówek zawartych w pkt. 20 okólnika Nr 1 z dn. 2.I.1936 r. (Dz. Urz. Min. Spraw Wewn. Nr. 1, poz. 1).

Ponadto należy z bezwzględną skrupulatnością baczyć, aby związki samorządowe wywiązywały się solidnie z zobowiązań dłużnych, jakie będą wynikać z gospodarki budżetowej.

Specjalną uwagę należy zwrócić na angażowanie się związków w kredyty towarowe i zobowiązania wobec przedsiębiorstw o rocznym lub dłuższym terminie płatności.

Tego rodzaju kredyty i zobowiązania należy traktować narówni z pożyczkami długoterminowymi, żądając w stosunku do nich odpowiednich uchwał organów uchwalających.

30. Ze względu na społeczny charakter samorządowych instytucyj wydawniczych (m. in. Samorządowy Instytut Wydawniczy, Związek Pracowników Samorządu Terytorialnego i t. p.) związki samorządowe winny jak najrychlej uregulować należności przypadające tym instytucjom z tytułu poczynionych na kredyt zakupów ksiąg, druków, materiałów piśmiennych i t. p., względnie z tytułu innych należności, jak np. za potrącone pracownikom świadczenia członkowskie.

31. Zwracam uwagę, aby Wydziały Powiatowe dostarczały zarządom gminnym bez opóźnień dokładne dane o wpływach z tytułu dodatków komunalnych do podatków państwowych, nie przetrzymywały kwot przypadających z tego tytułu na rzecz gmin i w ogóle terminowo regulowały wszelkie należności na rzecz gmin.

32. O terminach rozpatrywania budżetów związków samorządowych, które zaciągnęły zobowiązania wobec Banku Gospodarstwa Krajowego z tytułu pożyczek należy powiadomić właściwy oddział Banku, celem ewentualnego wysłuchania przez władze nadzorcze opinii delegata Banku, co do zamierzeń budżetowych poszczególnych związków samorządowych w zakresie spłaty pożyczek.

Zechcą P. P. Wojewodowie polecić Przewodniczącym Wydziałów Powiatowych podanie powyższych wskazówek do wiadomości zarządom gmin wiejskich i miast niewydzielonych oraz dopilnować ich wykonania przez związki samorządowe, znajdujące się na terenie podległego im Województwa.

(—) Sławoj Składkowski
MINISTER

III. Pisma Okólne Ministerstwa Spraw Wewnętrznych.

246.

PISMO OKÓLNE

z dnia 9 grudnia 1936 r.

w sprawie instrukcji meldunkowej — przepisanie do nowych ksiąg meldunkowych.

(Nr. Wojsk H. 1-4-1).

Do

Urzędów Wojewódzkich, Komisariatu Rządu na m. st. Warszawę, Starostw i Zarządu Miejskiego m. st. Warszawy.

W związku z wejściem z dniem 1 stycznia 1937 roku w życie Instrukcji dla urzędów meldunkowych o prowadzeniu meldunków osób,

podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu oraz o prowadzeniu ewidencji meldunków osób wojskowych służby czynnej, może powstać pytanie, czy do nowych ksiąg meldunkowych osób, podlegających powszechnemu obowiązkowi wojskowemu i do książek meldunkowych osób wojskowych służby czynnej i szeregowych urlopowanych stale, należy przepisać aktualne wpisy z tych ksiąg, prowadzonych obecnie.

Załatwiając to pytanie, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych wyjaśnia, że instrukcja nie przewiduje przepisania aktualnych pozycyj dotychczasowych ksiąg do ksiąg nowych jako czynności zupełnie zbytecznej. Wobec tego, że przepisanie o które chodzi obciążyło by niewątpliwie zarządy gmin pracą i kosztem druków bez dostatecznej i koniecznej potrzeby, Ministerstwo Spraw Wewnętrznych uważa za niewskazane aby zarządy gmin czynność tę wykonały zwłaszcza, że założeniem powołanej wyżej instrukcji jest jedynie rejestrowanie przypadków, przewidzianych w rozporządzeniu wykonawczym do ustawy o powszechnym obowiązku wojskowym nie zaś ewidencja osób, podlegających obowiązkowi meldowania się.

Pismo niniejsze wiąże się z pismem okólnym z dn. 13.11.1936 r. Nr Wojsk. H. 2/1/1 z tym, że koszty druków meldunkowych obciążają poszczególne gminy.

O powyższym należy poinformować zarządy gmin.

(—) Wyszyński mjr.
DYREKTOR BIURA WOJSKOWEGO

B.

II. Przedruki z Monitora Polskiego.

z 1 grudnia Nr 280 Rok 1936

Poz. 504. Zarządzenie Komisarza Demobilizacyjnego dla obszaru województwa pomorskiego, miasta i powiatu Bydgoszcz, miasta i powiatu Inowrocław oraz powiatów szubińskiego i wyrzyskiego z dnia 12 listopada 1936 r. o nadaniu mocy obowiązującej orzeczeniu Komisji Pojednawczo-Rozjemczej w Bydgoszczy z dnia 28 lipca 1936 r. o warunkach pracy i płacy w zawodzie malarskim na terenie m. Bydgoszczy.

z 2 grudnia Nr 281 Rok 1936

Poz. 505. Zarządzenie Ministra Przemysłu i Handlu z dnia 19 listopada 1936 r. wydane w porozumieniu z Ministrem Opieki Społecznej w sprawie ustalenia granic okręgu ochrony górniczej źródeł mineralnych w Wierchomli Wielkiej, w powiecie nowosądeckim, woj. krakowskim.

D. Komunikaty.

Komunikat Biblioteki Min. Spraw Wewn.

W Bibliotece Ministerstwa Spraw Wewnętrznych znajduje się pewna ilość dubletów, które mogą być oddane w drodze wymiany bibliotekom urzędów i instytucyj państwowych. W wypadkach, kiedy ze względu na brak materiału wymiennego wymiana nie będzie mogła być dokonana, urzędy i instytucje państwowe będą mogły w drodze wyjątku otrzymać dublety gratis.

Pierwszeństwo w przydziale książek będą miały te biblioteki, które się zgłoszą wcześniej.

Tytuły dubletów będą ogłaszane w kolejnych numerach Dziennika Urzędowego Ministerstwa Spraw Wewnętrznych ewentualnie także i w Gazecie Administracji.

WYKAZ DUBLETÓW.

Alfabetyczny Spis Oficerów Rezerwy. (Min. Spraw Wojsk.). Warszawa 1922, Nr. 012.

Ałfawitnyj ukazatiel k Sobraniju Uzakonienij i Rasporiażenij Prawitielstwa izdawajemomu pri Prawitielstwujuszczym Senatie. Za pierwoje poługodije 1881 g. Petersburg 1881. Nr. 534.

Ałfawitnyj ukazatiel prikazow po wojennomu wiedomstwu i cirkuliarow Gławnago Sztaba. God: 1900, 1901, 1902, 1903, 1904, 1906, 1910, 1913. Petersburg 1901, 1902, 1903, 1904, 1906, 1910, 1913. Nr. 363.

Armee—Verordungsblatt. Rok: 1914, 1915, 1917, 1918 — zeszyt 49 z 1918 r. Berlin. Nr. 064, 1917 — 2 egz.

Biuletyn Min. Zdrowia Publ. Nr. 7, 1.VI.1919 r. Warszawa. Nr. 015.

Buzek dr. Administracja Gospodarstwa Społecznego. Lwów 1913. Nr. 332.

Bucharin N. Program Komunystyw. Charków 1920. Nr. 204.

Bucharin N. Programa Komunistyw. — Bolszewykyw. Komunisticzna Biblioteka. Wiedeń 1920. Nr. 296.

Biernacki mag. Badanie najważniejszych środków lekarskich. Warszawa 1917. Nr. 458.

Boncza St. J. The Founder of Polish independence Joseph Pilsudski. Londyn i Edinburgh 1921. Nr. 424.

Brauchitsch. Die Preussischen Verwaltungsgesetze. Ergänzungsband für die Provinz Posen. Dritte Auflage. Berlin 1913. Nr. 346. (2 egz.).

Brauchitsch. Die neuen Preussischen Verwaltungsgesetze. Tomy: II, III, IV, V, VI, VII. Berlin, T. II — 1903, T. II — 1912, T. III— 1892, T. IV — 1896, T. IV — 1903, T. IV — 1906, T. IV — 1917, T. V — 1904, T. V — 1914, T. VI — 1902, T. VII — 1908. Nr. 346, T. II—2 egz., T. III—1 egz., T. IV — 4 egz., T. V — 2 egz., T. VI — 1 egz., T. VII — 7 egz.

Brauchitsch. Die Preussischen Kirchensteuergesetze. Anh. z. Bd. III. Berlin 1907. Nr. 346.

Czasopismo Prawnicze i Ekonomiczne. Rok 1920 (tylko zeszyt Nr. 9 — 12); rok 1921 (brak zeszytów 7 i 8); rok 1922; rok 1923. Warszawa. Nr. 032.

Chronołogiczeskij Ukazatiel Cirkularow Gławnago Sztaba za 1906, 1907, 1908, 1910, 1913 god. Nr. 407.

Dziennik Urzędowy Województwa Poznańskiego. Rok 1920, 1922. Poznań. Nr. 021.

Dziennik Urzędowy Dep. Wyzn. Rel. i Ośw. Publ. Tymczasowej Rady Stanu Król. Polskiego. Zeszyt 1 — 4. Warszawa 1.X.1917 r. Warszawa. Nr. 07.

Dziennik Urzęd. Min. Skarbu. Rok 1919 i 1920. Warszawa. Nr. 04.

Dziennik Urzędowy M. R. R. w 1927. (tylko Spis rzeczy wraz ze skorowidzem alfabetycznym).

Dziennik Rozporządzeń Polskiej Komisyi Likwidacyjnej. Rok 1918 cz. II; rok 1919 cz. I. Kraków. Nr. 035 (po 2 egz.).

Dziennik Urzędowy Min. Spraw Zagr. Rz. P. Rok 1920—1921—1922, 1923, 1924, 1925, 1926 (nkpl.). Warszawa. Nr. 046.

Dziennik Urzędowy Województwa Pomorskiego. Rok 1922. Toruń. Nr. 048.

Dziennik Ustaw Państwa dla królestw i krajów w radzie państwa reprezentowanych. Rok 1873, 1912. Wiedeń 1873, 1912. Nr. 052.

Dziennik Ustaw Rzeczypospolitej Polskiej. Rok: 1919, 1920/I — II, 1921/I — II, 1922/I — II. Warszawa. Nr. 02 (1919, 1920 i 1921 — po 3 egz., w 1921 — 1 plr. w 1-ym egz. (nkpl) 1922 — 2 egz.

Deutsche Warschauer Zeitung. Rok 1915 — 1918. Warszawa. Nr. 0201 (10 tomów).

Dziennik Ustaw Państwa (Reichsgesetzblatt). Rok 1870 — 1872, 1874 — 1907. Wiedeń. Nr. 052 (Tekst w jęz. polskim).

Dziennik Ustaw i Rozporządzeń Krajowych dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi wraz z Wielkiem Księstwem Krakowskiem. Rok 1867, 1869, 1870, 1872 — 1875, 1891, 1895, 1898, 1899, 1901, 1903, 1904, 1905, 1907, 1908 — 1917. Lwów. Nr. 056, 1907 — 2 egz.

Dziennik Rządowy dla Okręgu Administracyjnego Namiestnictwa we Lwowie. Rok 1855. Odd. I. Lwów 1856. Nr. 057.

Druki Sejmu Ustawodawczego. 1 — 501, 502 — 1006, 1008 — 1500, 1501 — 1999, 2000 — 2500, 2501 — 3000, 3000 — 3499, 3501 — 3789. Warszawa. Nr. 0139 (8 tomów).

Dziennik Praw Królestwa Polskiego. Tomy: 1 — 60. Warszawa 1809 — 1862. Nr. 071 (T. 1 — 4, 14, 22, 27, 35, 59 w 2 egz.).

Ekonomista. Kwartalnik poświęcony nauce i potrzebom życia. Organ Tow. Ekonomistów i Statystyków Polskich w Warszawie. R. 1924, T. II/kwart. 2. T. III/kwart. 3. T. IV/kwart. 4. Rok 1925/kwart. 1. Warszawa 1924, 1925. Nr. 072/II/1924 — 1 egz., III/1924 — 1 egz., IV/1924 — 2 egz., I/1925 — 1 egz.

Gazeta Śledcza r. 1926, 1927 (zdekompl). Warszawa. Nr. 036.

Skorowidz osób poszukiwanych Gazetą Śledczą za r. 1927.

Górski Piotr. Samorząd gminny. Tom I i II. Kraków, T. I — 1894, T. II — 1907. Nr. 711.

Godlewski. Zbiór Praw Gubernij Królestwa Polskiego za wiek XX. Tom V. 1903. Półrocze I. Warszawa 1905. Nr. 396.

Godlewski Stefan. Zbiór Praw. Postanowienia i Rozporządzenia Rządu w Guberniach Królestwa Polskiego obowiązujące, wydane po zniesieniu w 1871 roku urzędowego wydania Dziennika Praw Królestwa Polskiego.

Handbuch der Politik. Tom I, II, III. Zweite Auflage. Berlin i Lipsk 1914. (T. I i II w 2 egz.).

Instrukcje dla Policji Wiejskiej, t. j. dla wójtów, pisarzy gminnych, ich pomocników oraz sołtysów. W przedmiocie dochodzeń w sprawach karnych.

Jaroszyński — dr. Gospodarka gmin wiejskich w Polsce na tle stanu finansów gminnych. Warszawa 1926. Nr. 5644.

Justiz — Ministerial — Blatt für die Preussische Gesetzgebung und Rechtspflege. Rok 1916 Berlin. Nr. 063.

Dr. Prof. Kumaniecki. Ustrój Państwowych Władz Administracyjnych na Ziemiach Polskich. Warszawa 1920, Nr. 1412.

von Kaufmann. Die Kommunalfinanzen Grossbritannien, Frankreich, Preussen. Tom. I i II. Leipzig 1906. Nr. 504.

Kuczyński i Zylber. Tezy z orzeczeń Izby Drugiej (Karnej) Sądu Najwyższego z roku 1918. Warszawa 1919. Nr. 563.

Kwartalnik Prawa Cywilnego i Karnego. Rok II—1919, zeszyty: 1, 2 i 4. Warszawa 1919. Nr. 073 (Z. 1 — 4 egz., Z. 2 — 2 egz., Z. 4 — 2 egz.).

Leo Juljusz dr. Ustawy i Rozporządzenia Stoł. Król. m. Krakowa oraz przepisy dla wewnętrznego urzędowania Magistratu. Cz. I: tom I, II-a. Kraków 1916. Nr 7909.

Lgotnyje i poniżennyje tarify ustanowlennyje na żeleznych dorogach po słuczaju nieurożaja 1891 g. Izdanije Ministierstwa Wnutrennich Dieł. Petersburg 1892. Nr. 69.

Lenin N. Dzierżawa i rewolucija. Wiedeń 1920. Nr. 306.

(Dalszy ciąg wykazu dubletów w numerach następnych).

Drukarnia Gaz. Adm. i P. P., Warszawa, Trębacka 11.